

Pressemelding, 07.10.2021

UiB og NTNU går sammen om forskning på hjernen med støtte fra Trond Mohn stiftelse

Universitetet i Bergen og NTNU i Trondheim går sammen om å opprette *Mohn forskningscenter for hjernen*. Trond Mohn stiftelse støtter initiativet med 25 millioner kroner, og vertsinstitusjonene med totalt 30 millioner kroner. – Dette blir en kraftfull satsing for å forstå viktige mekanismer i hjernen og bidra til bedre pasientbehandling, sier prosjektlederne, professor Clive Bramham ved UiB og professor Edvard I. Moser ved Kavli-instituttet, NTNU.

- Å forstå hjernen er en av de største utfordringene innen vitenskapen i dag, også med tanke på at en av tre europeere vil få et hjernerelatert problem eller sykdom i løpet av livet, sier Bramham og Moser

- Den menneskelige hjerne er enormt kompleks, men samtidig plastisk og mulig å endre eller manipulere. For å forstå større prosesser som persepsjon, kognisjon, læring og hukommelse, hvordan våre kognitive evner endrer seg med alderen, og går tapt i hjernesykdommer som Alzheimers demens, må vi være i stand til selektivt å merke og manipulere spesifikke celletyper innen spesifikke nevralt kretser.

Et hovedmål for dette forskningssamarbeidet er å identifisere kjerneprinsippene for hjernens plastisitet og dynamikken til de nevralt kretsene i hjernen. Ved å kombinere ulike ekspertise innen hjerne- og celforskning og avansert infrastruktur gir det store synergimuligheter som vil bringe avansert hjerneforskning videre og på den måten bidra til å gjøre behandlingen av hjernesykdommer bedre.

I tillegg til Clive Bramham og Edvard I. Moser deltar følgende som ledere for ulike deler av prosjektet: Espen Hartveit, UiB, Cliff Kentros, NTNU, May-Britt Moser, NTNU, Giulia Quattrocchio, NTNU og Menno Witter, NTNU.

Skaper ny og spennende forskningsakse

Senteret for forskning på plastisitet og dynamikk i nevralt kretser i hjernen etableres i høst og har en prosjektperiode på 5 år. Initiativet fra Trond Mohn stiftelse inngår som del av UiBs og NTNUs strategiske mål for medisinsk forskning.

- Denne satsingen skaper en spennende ny forskningsakse mellom UiB og NTNU, som trekker tråden fra molekyler til komplekse nevralt kretser for å avdekke noen av hjernens dypeste hemmeligheter. Vi har som mål å forstå hvordan plastisitet i nervecellenes kommunikasjon blir bruk til å endre mønstre i nevralt kretser, som gir opphav til funksjoner

som hukommelse, spatial sans, og syns prosessering. For å belyse prinsippene bredt, vil vi sammenligne nettverk i hjernebarken og netthinnen, fremholder Bramham og Moser.

Mer kunnskap – bedre behandling

- Vi ønsker også å forstå hvordan disse funksjoner blir til tidlig i livet og endrer seg ved aldring og med sykdommer som Alzheimers demens. Forskere ved UiB og NTNU har lenge vært aktiv på hver sin kant av denne hjerneforskningen. Satsingen til Trond Mohn stiftelse er tidsriktig, fordi vi først nå har mulighet til å skape verktøyene som skal til for å binde feltet sammen. Plastisitet finstyres av proteiner i nervecellen. Vi vil utvikle avanserte metoder for å slå av og på bestemte proteiner i aktuelle nervecelle typer og kretser, for eksempel hos dyr som lærer og danner hukommelse. Håpet er å belyse mekanikken og logikken som hjernen bruker. Vi mener at et slikt kunnskapsgrunnlag må til for å utvikle bedre behandling for sykdommer som Alzheimers.

Har store forventninger

Daglig leder i Trond Mohn stiftelse, Sveinung Hole, opplyser at stiftelsen nå bidrar finansielt til ca 60 større forskningsprosjekter.

– Vi har store forventninger til forskningssamarbeidet mellom UiB og NTNU. Økt forståelse av hjernen og hvordan den arbeider, er svært interessante vitenskapelige spørsmål, men også viktig for å bedre helsen til de mange som rammes av svikt eller sykdom i hjernen. Dette gleder vi oss til å være med på!

Fakta om Trond Mohn stiftelse

Trond Mohn stiftelse er den største allmenntilgjengelige stiftelsen som støtter forskning i Norge. Stiftelsen bidrar med finansiering av forskning på et bredt spekter av fagområder og har et langsiktig perspektiv på sine bidrag. Støtten fra stiftelsen inngår i spleiselag med offentlige forskningsmidler, og utgjør oftest ca. 50 prosent av kostnadene i det enkelte prosjekt.

Virksomheten i Trond Mohn stiftelse er basert på donasjoner fra Trond Mohn, Marit Mohn og Frederik Mohn. Ved inngangen til 2021 utgjorde kapitalen i stiftelsen ca. 2,9 milliarder kroner og til sammen er det tildelt ca. 1,3 milliarder kroner siden starten i 2004. Tildelinger finansieres av avkastningen av kapitalen over tid.

Trond Mohn stiftelse har administrasjon i Bergen med syv medarbeidere. Styret i stiftelsen har seks medlemmer og to varamedlemmer, og ledes av professor emeritus dr. med. Stener Kvinnsland.

Kontaktpersoner:

Clive Bramham, professor og leder for *Mohn forskningscenter for hjernen*, og Bramham Laboratory ved UiB. Tlf. 481 25 046/ Clive.Bramham@uib.no

Edvard I. Moser, professor ved Kavli-instituttet, NTNU og leder for NTNU-noden av *Mohn forskningscenter for hjernen*. Tlf. 73598278 / Edvard.Moser@ntnu.no

Sveinung Hole, daglig leder i Trond Mohn stiftelse
Tlf. 479 00 111 / sh@mohnfoundation.no